

mihelyt megfőzi az első ebédet, kiderül, hogy nem túlzott. A szakácsnő-zsenik százhusz, sőt százötven havibért is kapnak.

– Sok állásnélküli van?

– Némelyik bizony öt-hat hónapig is várja az állását.

– Mi az álmuk?

– Amerika és egy jó parti. A csinosabbak néha gazdagon mennek férjhez.

Méltóságos asszony lesz belőlük. De ezek, ha háztartási alkalmazottra van szükségük, többé nem jönnek be hozzám. Máshoz fordulnak ...

1930. július 30., szerda, 7. old.

Ahol a házasságokat kötik ...

Idillek az anyakönyvi hivatalban –
Húszezer házasság – Hetven éves
vőlegény, harminc éves menyasszony

A házasságok az égben köttetnek. De itt a földön bogozzák meg csomóját.

Egy hétköznapi elnézünk az anyakönyvi hivatalba, hogy milyen a „forgalom”.

A bérház kapubejáratánál dróttal borított táblákon, rajszögekkel kifesztve lógnak a házasulandók nevei huszonegy napig. Addig óvást lehet emelni. A hivatalos iratok tapintatlanok. Mindig könyörtelenül feltüntetik a menyasszony és vőlegény korát.

Egy harmincnégy éves vőlegény elvesz egy huszonkilenc éves hajadont. Amott a vőlegény ötvenhat éves, a menyasszony huszonkilenc. Itt megfordítva: a vőlegény fiatal, harmincnégy éves, s a menyasszony negyvenhét

éves. (Többnyire azonban hat-hét év különbség van a házasulandók között, a menyasszony javára.)

Egyik menyasszony Akasztón született, a másik Wimmerlyben (Svédország).

A keresztnevek: Mária ... Ilona ... Margit ... Júlianna ... István ... Sándor ... József ... Géza ... Úgyszólván más keresztnév nem is akad.

Bemegyünk a hivatalba.

A helyiség tapétaajtaján bordó lepel jelzi az ünnepélyességet, rajta a címerrel. A falon a kormányzó képe. (Wekerle Sándoré, aki a polgári házasságot megteremtette, nincs ott.) Az asztalon két réz gyertyatartó, mögötte az anyakönyvvezető, vállán tizenöt centiméteres nemzeti színű szalaggal. Kedélyes úr. Állandóan mosolyog. Tizenegy óra van.

– Hányadik házasság ma ez?

– A tizenegyedik. Vasárnaponként húsz-harminc van. A főidényben – karácsonykor, húsvét előtt – negyven is.

Bájos fiatal lány lép be, feketében, fehér rózsacsokorral. Utána a vőlegény a két tanúval. (Többnyire nincs is más jelen.) Ez a tizenkettedik házasság.

– A törvény nevében házasoknak nyilvánítom önöket – szól az anyakönyvvezető.

A vőlegény, a tanúk kezét csókolnak a menyasszonynak, gratulálnak, utána aláírják nevüket, előbb a vőlegény, aztán a menyasszony, majd a tanúk. Az egész alig tart két és fél percig.

Megvárjuk a tizenharmadik házasságot.

Rokonszenves szőke leány, mosolygó fiatalember. Egy pillanatra kimegy az anyakönyvvezető. Közben az egyik tanú elmeséli, hogy tavaly tanúja volt egy hetven éves vőlegénynek, aki harminc éves leányt vett feleségül. Egyikük se tudott írni.

Az új pár türelmetlen.

– Tapsoljunk – szól a vőlegény – kezdjék már.

– Fáj a fejem – suttogja a menyasszony, s kezítükrében nézdeli magát, idegesen ásít.

A tanú az íróasztalhoz megy, kezébe veszi a tollat, próbálgatja a körmén.

– Ez jó toll – mondja – a múltkor olyan rozsdás volt, hogy alig lehetett vele írni. Úgy látszik, újat tettek helyébe.

Az anyakönyvvezető megjelenik. Gépiesen, mint az előbb, fölteszi a kérdéseket. A vőlegény hangosan mondja az igen-t, a menyasszony halkán. (Ez a szokás.)

Most egy kis szünet van.

– Hány párt esketett már össze? – kérdezzük az anyakönyvvezetőt.

- Legalább húszezret. Sokat láttam én már. Engem semmi se lep meg.
- Hívják sürgősen is?
- Főképp a szülészeti klinikára, mikor a születendő gyereket törvényesíteni akarják. De sokszor későn érkezem. A gyermek közben megszületik.
- Volt-e eset, mikor a vőlegény vagy a menyasszony az utolsó pillanatban meggondolta magát?
- Egyszer. A vőlegény kijelentette, hogy csak a kényszernek enged. Ezt természetesen nem is adtam össze.
- Sok a válás?
- Rengeteg. A kommünben kötött házasságok kilencvenöt százalékát fölbontották. A forradalmi gyorstalpaló házasság nem vált be ...
- Kopognak. Ismét új pár, a tizennegyedik. A tanúk kürtőkalapot viselnek.
- Gyorsan előrejön a menyasszony, vidáman, a vőlegény utána, sápadtan, lassan, szomorúan.
- Két és fél perc múlva ők is készen lesznek. Nagyüzem ...

1930. augusztus 9., szombat, 4. old.

Krisztina, vasárnap, búcsú

Pillanatképek

Történészek, lélekbúvárok megállapították, hogy a nép – műveltségben, szokásokban, viseletben – mindig egy századdal kullog a vezetőik után. Ez az igazság forog fejünkben, mikor a krisztinavárosi búcsú bódéi, sátrai között járkalunk, s figyeljük a tömeget. Rádiós, repülőgépes korunkban a népmulatság körülbelül olyan, mint a tizenkilencedik század-